

Το Χρέος του Εκπαιδευτικού

Μη Λογοτεχνικό κείμενο

Στην εποχή μας συντελούνται μεγάλες και συνεχείς μεταβολές δημιουργώντας νέες απαιτήσεις και συνθήκες, στις οποίες καλείται ο σύγχρονος άνθρωπος να προσαρμοστεί. Σ' αυτή την εποχή, μάλιστα, που η Ελληνική κοινωνία βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα μεγάλο στοίχημα: να μετασχηματίσει τη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία που δημιουργήθηκε από την όσμωση διαφορετικών πολιτισμικών στοιχείων σε διαπολιτισμική δημοκρατική κοινωνία, ο ρόλος του Εκπαιδευτικού είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Και όπως αναφέρει ο Κούτρας, όσο περίπλοκα και δύσκολα γίνονται τα σύγχρονα προβλήματα, τόσο πιο δύσκολο, αλλά και πιο σημαντικό, είναι το λειτούργημα του Εκπαιδευτικού.

Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού είναι διττός. μορφωτικός και ηθικός. Το χρέος του «η σύναψη μιας δημιουργικής σχέσης του μαθητή με τη γνώση, δηλαδή με τον εαυτό του, με τους άλλους και με τον κόσμο» (Charlot).

Στο πλαίσιο του μορφωτικού του ρόλου καλείται να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο. Οφείλει να μετατρέψει το σχολείο σε χώρο δημιουργικό, να απορρίψει τον παρωχημένο τρόπο του δασκαλοκεντρικού μαθήματος, να αρνηθεί για τον εαυτό του τη θέση του «παντογνώστη δασκάλου» και να αναζητά πρώτος απ' όλους την διαρκή επιμόρφωση. Με τον τρόπο αυτό κι αφού κατανοήσει πως η θέση του είναι συν-οδοιπόρος και συν-ταξιδιώτης του μαθητή στο ταξίδι της γνώσης, και μέσα από νέες ευρηματικές μεθόδους μάθησης θα κατορθώσει να του καλλιεργήσει τη κρίση και το διερευνητικό πνεύμα δίνοντάς του την ευκαιρία να σκεφθεί, να συνδυάσει και να δράσει ως αυτόνομη προσωπικότητα. Μια προσωπικότητα, που θα αγαπήσει τη γνώση και το σχολείο. Και για να είναι καρποφόρα η προσπάθειά του αυτή, έχει χρέος να απορρίψει – *stricto sensu* – από το σκέψη του προκαταλήψεις και στερεότυπα. Να εναρμονιστεί με τα νέα πολιτισμικά δεδομένα, να σέβεται την ξεχωριστή προσωπικότητα του κάθε μαθητή του και να τον αγαπήσει. Αυτά όμως προϋποθέτουν από τον δάσκαλο πίστη στον εαυτό του και καταπολέμηση των συμπλεγμάτων του, γεγονός που θα τον οδηγήσουν σε ισορροπία.

Και δεν είναι μόνο οι γνώσεις στο χρέος και στην αποστολή του δασκάλου. Ο νέος γυρεύει να βρει στο δάσκαλό του τον οδηγό της ζωής. Τον άνθρωπο που θα τον βοηθήσει στην ψυχική και πνευματική θωράκισή του, εμφυσώντας του αξίες και ιδανικά. Τη πίστη για τη ζωή. Και για τούτο χρειάζεται ο Εκπαιδευτικός να έχει ήθος και ηθική. Με αυτά θα σμιλέψει τη ψυχή του νέου και θα του διαμορφώσει τον χαρακτήρα του. Το χρέος του είναι να του προβάλλει τις αξίες της ζωής, να του ξυπνήσει τον πόθο του καλού και τέλος να τον βοηθήσει να τονωθούν μέσα του οι δυνάμεις της ψυχής, αυτές που θα τον στηρίξουν να θεμελιώσει ο ίδιος, με προσωπικό πόνο τη πίστη αξερίζωτη μέσα του σε κάθε μεγάλη αξία της ζωής. Σε μια ατμόσφαιρα αμοιβαίας πίστης και αγάπης ανάμεσα στο δάσκαλο και το μαθητή θα του στερεώσει τη πίστη στην αξία του ανθρώπου και θα του ενισχύσει τη δύναμη να

αναζητά το καλό. Από αυτή τη σχέση ανάμεσα στον δάσκαλο και στον μαθητή και οι δυο πλευρές ταυτόχρονα παίρνουν και δίνουν. Κι ο δάσκαλος εκ-παιδεύεται και μάλιστα πιο γόνιμα από το νέο.

Ο νέος ζητά από τον δάσκαλό του να είναι καλλιεργημένος, με πνεύμα ανοιχτό και ανήσυχο, να τον αγαπά. Να έχει δημοκρατικές στάσεις και αξίες καθώς και ικανότητα θέασης και διαχείριση των πραγμάτων από διάφορες πλευρές. Να επιδιώκει τον διάλογο και να ενθαρρύνει την ελεύθερη διατύπωση απόψεων ώστε να διαμορφώσει ώριμους και συνειδητοποιημένους πολίτες που δεν θα είναι δέσμιοι ξεπερασμένων αντιλήψεων και προσεγγίσεων.

Υψηλό το λειτούργημα του εκπαιδευτικού κι ακόμα πιο υψηλό το χρέος του απέναντι στους νέους. Ας μείνει στο μυαλό μας το μήνυμα από το 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εταιρείας Επιστημών Αγωγής Δράμας (2008):

«Εκπαίδευση, δεν είναι να γεμίζεις τον μαθητή με γνώσεις από έξω προς τα μέσα. Είναι να βγάζεις από μέσα προς τα έξω τις ψηλότερες, ευγενέστερες και καλύτερες ιδιότητες που βρίσκονται έμφυτες στο κάθε άτομο». Αυτό είναι το χρέος του εκπαιδευτικού.

Δρ. Πολύβιος Ν. Πρόδρομος

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1.** Να γράψετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων: πολυπολιτισμική, δύσκολα, αυτόνομη, εσωτερική, στερεώσει.
- 2.** Να εξηγήσετε τι σημαίνει η φράση «Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι διττός(διπλός)».
- 3.** Ποιο είναι το ύφος και η γλώσσα του κειμένου;